

עריכה ופירושי המילים: אלי פרה

אָכַן גַּם זֶה מוֹסֵר אֶל הַיָּם / חיים נחמן ביאליק

אָכַן גַּם זֶה מוֹסֵר אֶל הַיָּם וְתוֹכְחָה רַבָּה –

אֲשֶׁר תִּתְכַחֲשׁוּ לְלִבְבְּכֶם;

וְזָרְעֶתֶם עַל-כָּל-מַיִם אֶת-דְּמַעְתְּכֶם הַקְּדוֹשָׁה

וְעַל כָּל- *קו אור רמיה תחרזוה;

(*קו אור – קרן אור)

וּשְׂפָכְתֶם אֶת-רוּחְכֶם עָלַי כָּל- *שיש נכר

(*שיש נכר – שיש שבא מבחוץ, זר)

וּבְחִיק אָבֹן זָרָה אֶת-נַפְשְׁכֶם תִּשְׁקְעוּ;

וּבְעוֹד בְּשַׂרְכֶם מְטַפֵּטֵף דָּם בֵּין שְׁנֵי זוּלָּיְכֶם –

תֵּאָכְלוּם גַּם-אֲכֹל אֶת-נַשְׂמַתְכֶם.

וּבְנִיתֶם אֶתֶם *למנדיכם את-פיתם ואת-רעמסס (*מנדיכם – שמחרימים אתכם)

וְהָיוּ יַלְדֵיכֶם לְכֶם לְלִבָּנִים;

*ובשוע אליכם נפשם מן-העצים והאבנים – (*ובשוע – צעקה וזעקה לעזרה; להצלה)

בְּמִבּוֹא אֲזַנְכֶם שׁוֹעֶתֶם תִּגְוַע.

וְאֲשֶׁר יִגְדַּל מִבְּנֵיכֶם נֶשֶׁר וְעֵשָׂה כְּנֹף –

מִקְנֹז תִּשְׁלַחוּהוּ לְנֹצַח;

וְגַם כִּי-יִמְרִיא, צָמָא שְׂמֵשׁ וְאֲדִיר, בְּמָרוֹם –

לֹא-אֲלֵיכֶם הַמְּאוֹרוֹת יוֹרִיד;

וְכִי-יִבְקַע עֵב בְּכַנְפָיו *ופלש נתיב לקרן – (*ופלש – חדר; בהשאלה: פילס דרכו להצלחה)

לֹא-עֲלֵיכֶם הַקָּרֶן תִּצְנַח;

הַרְחַק מִפֶּם עַל-רֹאשׁ *צורים יצריח (*צורים – סלעים; צוקים גבוהים)

וְהַד קוֹלוֹ לֹא-יִגִּיעַ עֲדֵיכֶם.

כִּכָּה *תשכלו את-חמודיכם אחד אחד (*תשכלו – מלשון שכול; ובהשאלה: תאבדו)

וְנִשְׂאֲרֶתֶם עֲרִירִים.

וְנֶאֱסַף הוֹד מִמְּעוֹנְכֶם, וְאֶהְלַכְם *ירשש,

(*ירשש – יחרס)

וְהָיָה לְזוּעָה וּלְשִׁמְמוֹן;

אֲשֶׁר לֹא-יִדְרֹךְ עַל- *ספו חסד אלהים,

(*ספו – מפתנו)

וּשְׁשׂוֹן יִשַׁע לֹא-יִדְפַק עַל חִלוֹנוֹ.

וּבֵאתֶם אֶל-הַחֲרָבָה לְהַתְּפַלֵּל וְלֹא תוֹכְלוּ,

וּבְקִשְׁתֶּם דְּמַעַת נְחוּמִים – וְאֵין:

*צמק הלב, ויהי כאשפול ענבים סחוטים (*צמק – נדלדל; סחוט ומקוממט)

מִשְׁלַךְ בְּפִנֵּת יָקֵב,

אֲשֶׁר לֹא- *יִמְצָה מִמֶּנּוּ רְסִיס לְהַחֲיוֹת לֵב (*יִמְצָה – להוציא; לסחוט; להפיק ממנו)

וּלְשׁוֹבֵב נִפְשׁ שׁוֹקֵקָה.

וּמִשְׁשֵׁתָם תִּנּוֹר הַחֲרָבָה – וְהִנֵּה קְרוֹת אֲבָנָיו,

וּבְאֶפְרוֹ הַצּוֹנֵן הַחֲתוּל יִבְכֶּה.

וַיִּשְׁבְּתָם אֲבֵלִים וְעִגְוֹמִים: מִחוּץ *סִגְרִיר עוֹלָם (*סִגְרִיר – יום חורף סוער; ובהשאלה:

אסון וצרה)

וּבֵלֵב עֶפֶר וְאֶפֶר,

וְעֵינֵיכֶם לְזָבוּבֵי הַמָּוֶת אֲשֶׁר בְּחִלּוּנֵיכֶם

וְלַעֲכָבִישִׁים בְּזִוְיֹת הַשׁוֹמְמוֹת,

וַיִּלְלָה עֲלֵיכֶם הַדְּלוֹת בְּאַרְבַּת הָעֵשׂוֹן,

וְכַתְּלֵי הַחֲרָבָה בְּ*קִרְהַ יִרְעֲדוּ –

(*קִרְהַ – צינה; קור עז)

תמוז, תרס"ה.

הַיְבֵרְתִּימָה